

NYTT LIV TIL SENTRUM AV SKI

Bendik Jarmund Molnes & Christoffer Hagen

Forarbeid

Forarbeid Masteroppgave i Arkitektur
NTNU 2015/2016
Bendik Jarmund Molnes & Christoffer Hagen
Veileder: Siri Merethe Bakken

INNHALDSFORTEGNELSE

OM OSS	4 - 5
TEMA	6 - 9
PROBLEMSTILLING	10 - 13
OPPGAVEFORMULERING	14 - 15
PROSESSPLAN	16 - 17
INNLEVERT MATERIALE	18
GJENNOMFØRINGSPLAN	19
KILDER	20

OM OSS

Bendik Jarmund Molnes

Født: 19.06.1988

Fra: Ski

Mail: bendikmolnes@gmail.com

Jeg tok en bachelorgrad i arkitektur i Perth, Australia før jeg begynte på mastergrad ved NTNU i Trondheim. Jeg kom hjem fra Australia til jul 2013, og fram til studiestart i august 2014 jobbet jeg som praktikant hos Dyrvik Arkitekter AS i Oslo. Her på NTNU har jeg gått kurs om komplekse bygg, trekonstruksjoner og boligkurs.

Situasjonen i Ski sentrum var noe jeg ble oppmerksom på allerede som ung, da min favoritt-butikk, den lokale gitarbutikken, i gågata måtte legges ned.

Christoffer Hagen
Født: 19.11.1988
Fra: Hønefoss
Mail: chrhage@gmail.com

Jeg gått alle fire årene på arkitektutdanningen ved NTNU, Trondheim. I likhet med Bendik har også jeg gjennomført boligkurset, trekonstruksjoner og komplekse programmer. De to siste årene har jeg hatt sommerjobb på byplankontoret i Hønefoss.

Hjembyen min har mange likhetstrekk med Ski både når det gjelder størrelse og nærhet til Oslo, derfor er det ekstra spennende for meg å fordype meg i en slik type situasjon. Jeg synes det er veldig interessant å jobbe med hvordan arkitektur i alle typer skala og kompleksitet kan brukes til gi et sted kvaliteter for alle involverte.

TEMA

Det åpnes idag flere og flere kjøpesenter, både i og utenfor norske byer, og det er idag et kjøpesenter i halvparten av våre 428 kommuner. Et kjøpesenter fungerer på mange måter som et egen lukket sentrum der man kun ser innsiden av et parkeringshus før man er inne på kjøpesenteret. Inne i selve kjøpesenteret er det tilrettelagt for effektiv handel, og det som av Jan Gehl beskrives som nødvendige aktiviteter. Dette er aktiviteter der målet, eller selve handelen, er i fokus og veien til og fra ikke nødvendigvis er så viktig. De valgfrie og sosiale aktivitetene, som i stor grad kan tilrettelegges for i de bygde omgivelser, har ikke like gode betingelser for å blomstre som i et bysentrum med dets forskjellige byrom or bevegelsesmønster.

Typologien er ofte veldig introvert, og det er lite i fasadene som forteller om det yrende livet man finner på innsiden. Et kjøpesenter er derfor en enorm påkjenning for sentrum uavhengig om det bygges i eller utenfor bykjernen. Ved å fjerne handelen fra byrommet mister sentrum sin posisjon som et sted der folk møtes.

I et kjøpesenter er det en mangel på mangfold, både i funksjon, typologi og romlige kvaliteter. De er utformet for å tjene kommersielt styrte aktiviteter, og alt styres av en overordnet eier. Det er derfor mange kvaliteter som går tapt i det man flytter handelen fra et variert byrom, og inn på et monotont kjøpesenter.

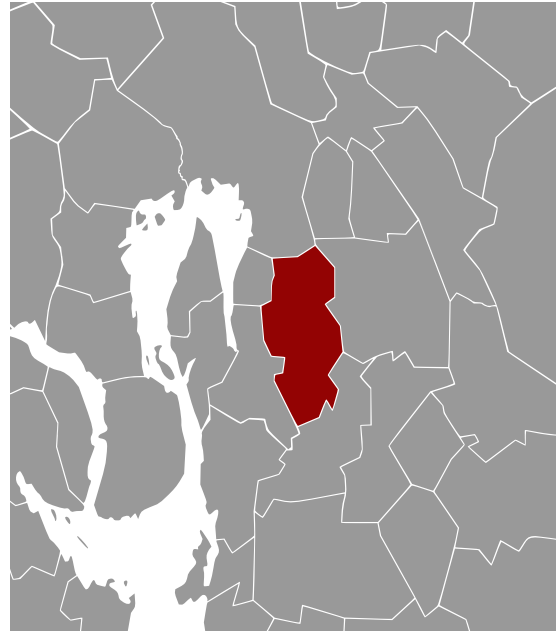
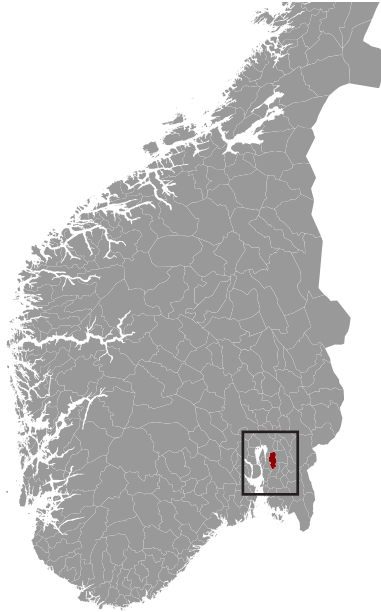
Gågata i Ski sentrum (Foto: Bendik Molnes)

Et eksempel på en slik utvikling er Ski sentrum.

Med omlag 30 000 innbyggere er Ski en by i stor vekst, som befinner seg i Akershus fylke 28 km sør for Oslo. Etter åpningen av den nye jernbaneforbindelsen mellom Ski og Oslo i 2018, vil det ta 11 minutter mellom stasjonene. Dette har i sammenheng med en beliggenhet mellom E6 og E18 gjort Ski til et stadig mer attraktivt valg for småbarnsfamilier og pendlere. Dette har resultert i at det stadig bygges flere boliger både i og utenfor sentrum, og attraktiviteten gjenspeiles også gjennom de stadig økende boligprisene i området.

Typologien i Ski sentrum bærer preg av både funksjon og perioden det ble bygget. Den består stort sett av murhus fra 1950-60-tallet, og gågaten som tidligere var Skis handlegate oppleves som en lang korridor som hovedsaklig brukes som gjennomfartsåre for fotgjengere på vei til og fra skole og jobb.

I 1995 ble Ski storsenter etablert rett ved siden av jernbanestasjonen. Dette førte til at aktiviteten i sentrum stilnet, og all sentrumsaktivitet mellom byggene og i gatene, ble flyttet inn på senteret. Fra kjøpesentrene sitt perspektiv er denne effektiviseringen av handelen en positiv utvikling, men er det verdt det når det går på bekostning av bykjernens identitet og funksjon?

PROBLEMSTILLING

Kjøpesentere mangler ofte byrom som gir kvaliteter utover det å bevege seg så fort som mulig mellom butikker. Vi mener det er møtene mellom forskjellige mennesker, alt fra aktive til passive kontakter, som skaper identitet og mangfold i en by. Å kunne sitte på en kafé for så å hoppe innom en kunstutstilling du ble oppmerksom mens du drakk en kopp kaffe er en mulighet man sjelden har på et kjøpesenter. Disse kvalitetene har vi som ambisjoner å fokusere på i og rundt vårt prosjekt.

I følge strategisk grunnlag for kommuneplanen, er Ski det eneste stedet som har potensiale for å bli et regionalt senter for kultur, næring og handel i Follo. Der heter det at Ski må ha som ambisjon å skape et komplett bysamfunn rundt Ski stasjon. Det presiseres også at det må utvikles arbeidsplasser, boliger, skoler, kultur og offentlig service innenfor en radius på 5 minutters gange fra sentrum.

Med denne strategien i bakhodet vil vi se på hvordan vi kan integrere de funksjonene nevnt over som kriterier for å være med på å komplettere Ski som bysamfunn. Handelen blir på mange måter tatt hånd om av kjøpesenteret. Det heldige med Ski er at kjøpesenteret er lagt til sentrum, noe som gir et stort potensiale til å knytte handelen som foregår der sammen med eksisterende sentrum i Ski.

Vi har kommet frem til et tomtealternativ som ligger midt i sentrum, svært nært gågate, torg, kjøpesenter og offentlige funksjoner. Beliggenheten er et naturlig knutepunkt mellom de elementene som er viktige i en bykjerne. Programmet vi velger må klare å underbygge strategien til kommunen, tilføre funksjoner samt å tilrettelegge for en naturlig bevegelse mellom disse funksjonene.

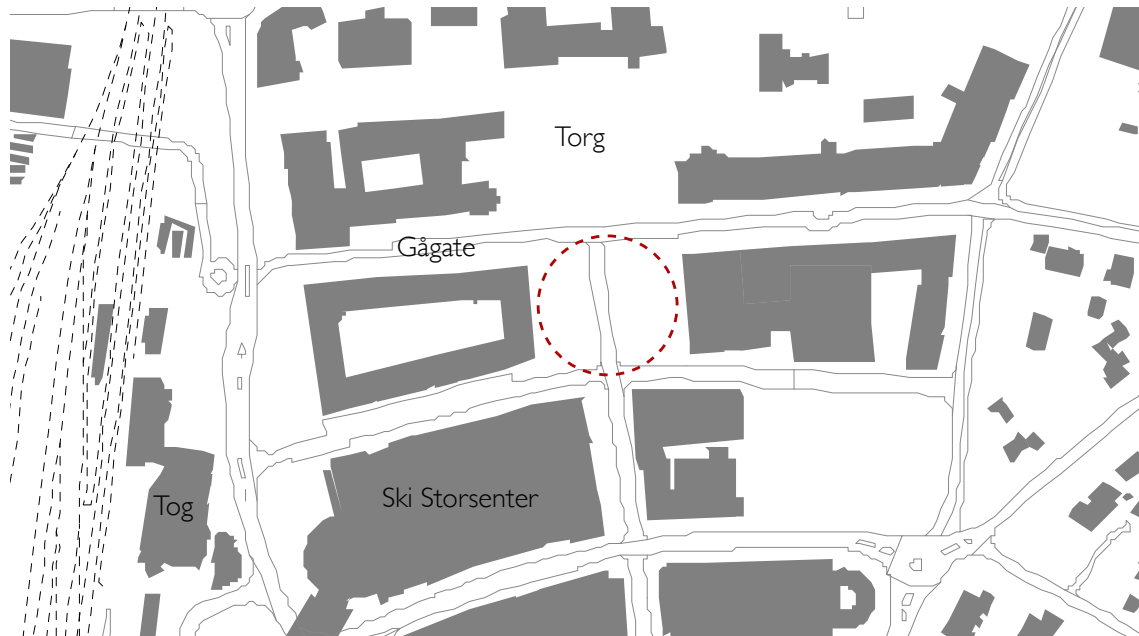

Ski Storsenter hovedinngang (Kilde: VisitNorway)

Programmet kan defineres ved hjelp av ulike innfallsvinkler. Med den nye Follobanen som bakteppe vil kommunen i sin fremtidsplan se på muligheter for å bygge større kontorlokaler for store bedrifter som kan holde til i Ski sentrum. Dette åpner muligheter for å legge programmer til vårt prosjekt som knytter seg mot de næringene som etableres i form av for eksempel forskning eller undervisning.

Det er en pågående diskusjon om hvorvidt den videregående skolen utenfor sentrum bør legges til en tomt mer sentralt i byen. Et slikt grep vil naturligvis aktivisere dette området spesielt på dagtid og gir muligheter for programmer rettet mot skolegang.

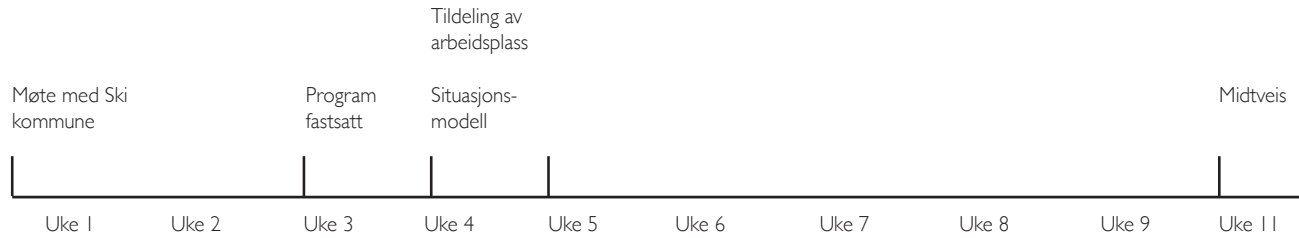
Et av de viktige elementene i en velfungerende bykjerne er kulturliv. Det er i utgangspunktet en god ting å sentralisere kulturtilbudet for å få et møtepunkt mellom brukerne av de ulike tilbudene. Det er idag den gamle kinoen i samme bygg som Rådhuset som brukes som regionens kulturhus. Den gamle foajeen blir brukt som en "black-box", og det er ofte arrangementer der av variert type og størrelse. Dette fører til en høy terskel for bruk av lokalene, da det kun to lokaler i sentrum. Begge med lav kvalitet. Det har vært, og er fremdeles, en diskusjon om et nytt kulturhus i Ski. De funksjonene vi velger å legge der skal sammen med eksisterende bebyggelse danne et fullverdig bysentrum.

OPPGAVEFORMULERING

Mange mindre og mellomstore norske byer lider av avtagende folkeliv i sentrum som resultat av at gatehandelen har blitt utkonkurrert av nærliggende kjøpesentre. Vi skal jobbe med å utvikle et program som kan revitalisere et bysentrum som en gang hadde handel som den sentrale aktiviteten.

PROSESSPLAN

Påske

Ferdstilling av
planer

Ferdstilling av
plansjer

Innlevering

13.05.2015

Uke 12

Uke 13

Uke 14

Uke 15

Uke 16

Uke 17

Uke 18

Uke 19

PLANLAGT INNLEVERT MATERIALE

Denne listen har som formål å bevisstgjøre oss på ting som må produseres, og på den måten gjøre det mulig å planlegge best mulig. Den er ikke bindende, men kun ment som en veiledende liste.

- etg planer
- utomhusplan
- snitt
- situasjonssnitt
- fasader
- situasjonsplan
- Beskrivende diagrammer
- illustrasjoner
- modell
- Situasjonsmodell
- modellfoto

GJENNOMFØRINGSPLAN

- Modell
 - I tillegg til å bruke modell som presentasjonsmiddel, vil vi også bruke det i startfasen for å gjøre volumstudier på tomte. Vi vil så raskt som mulig lage en situasjonsmodell av området i passende skala.
- Skisser / Trace
 - Vi vil også bruke skisser gjennom hele prosessen for å få ideer raskt og enkelt ned på papir i målestokk. På denne måten forsikrer vi at tomten og områdets skala og målestokk blir ivaretatt.
- Tidsfrister
 - Ved å sette tidsfrister for fremdriften vil vi forhindre at vi faller bakpå, og på den måten ha en så kontrollert prosess fram mot innlevering som mulig samt jobbe strukturert fra begynnelse til slutt
- Detaljeringsnivå
 - Da denne oppgaven er å prosjektere et komplekst bygg er det viktig å ha en formening om detaljeringsnivået vi ønsker å oppnå. Her er det viktig at vi velger et passende abstraksjonsnivå, som for eksempel fastslå at planer skal utarbeides i skala 1:100.

KILDER

- Bettum, O. Haug, E. Fredriksen O.F (2011) Ski 2050 - Langsiktige rammer for et bærekraftig og konkurransedyktig tettsted. Tilgjengelig fra: <https://www.ski.kommune.no/PageFiles/36078/Ski%202050,%20endelig%20rapport%2027-01-2011.pdf> (Hentet: 29. september 2015)
- Dutton, J. A. (2000) New American Urbanism: Re-forming the Suburban Metropolis. London: Thames and Hudson Ltd.
- Fjeld, M. Lunke, E B. Pollen, H. Østgren, H. (2015) Ski Sentrum: Forslag til områderegulering med konsekvensutredning. Tilgjengelig fra: <http://docplayer.no/5144817-Omraderegulering-skisentrum-sentrumsplanen-forslagtilplanprogram.html> (Hentet: 29. september)
- Gehl, J (2011) Life Between Buildings. Washington: Island Press
- Bilder
- <http://www.visitnorway.com/no/product/?pid=28356>

